KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.6.2006
KOM(2006) 325 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1998/6/EF af 16. februar 1998 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer

FORORD

Formålet med denne rapport er at undersøge, hvordan medlemsstaterne har gennemført direktiv 1998/6/EF om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer. Rapporten omhandler kun dette spørgsmål, som Kommissionen gennemfører en offentlig høring om. Alle interesserede parter bedes sende deres bemærkninger til Europa-Kommissionen senest den 1. september 2006. Bemærkningerne (mærket "Første høring om prisangivelsesdirektivet") sendes enten pr. post til:

Europa-Kommissionen

Generaldirektoratet for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse

Rue de la Loi 200

B-1049 Bruxelles

Belgien

eller pr. e-mail til SANCO-B2@ec.europa.eu

De indkomne besvarelser/bemærkninger vil blive offentliggjort på Europa-Kommissionen websted, medmindre afsenderen udtrykkeligt frabeder sig dette. Når høringen er afsluttet, vil Kommissionen vurdere behovet for at gennemføre endnu en offentlig høring for yderligere at få debatteret problemstillingerne i denne rapport.

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1998/6/EF af 16. februar 1998 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer

(EØS-relevant tekst)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning 4
2. Direktivets centrale bestemmelser 4
3. Reguleringsmuligheder 5
3.1. Det generelle krav og dets begrænsninger 5
3.2. Prisen pr. måleenhed - fritagelser 6
3.3. Prisen pr. måleenhed - positivlister 7
4. Krav vedrørende visning af prisangivelser 7
5. Reklame 8
6. Mindre detailforretninger 9
7. Konklusioner 11

BILAG - HØRINGSSPØRGSMÅL 12

1. INDLEDNING

Alle medlemsstaterne har vedtaget nationale forskrifter til gennemførelse af direktiv 98/6/EF om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer. Denne meddelelse fra Kommissionen har til formål at beskrive anvendelsen af dette direktiv i overensstemmelse med direktivets artikel 12.

Kommissionen finder det derimod ikke hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at fremsætte forslag i henhold til samme artikel. Kommissionen har ikke kunnet konstatere, at de nuværende forskelle mellem de nationale lovgivninger om angivelse af priser skaber betydelige hindringer for det indre marked, som ville berettige indgriben i form af lovgivning. Dette spørgsmål vil blive afgjort på grundlag af de relevante høringer.

I henhold til direktivet bør der ved forelæggelsen af et forslag vedrørende angivelse af priser tages særligt hensyn til de erfaringer, mindre detailforretninger har gjort med direktivets anvendelse, bl.a. med hensyn til den teknologiske udvikling og indførelsen af den fælles valuta (betragtning 14). Kommissionen gennemførte en undersøgelse for i overensstemmelse med principperne for bedre regulering at sikre et solidt vidensgrundlag for sin indsats. Undersøgelsen, som blev gennemført inden udvidelsen og kun omfattede de 15 gamle medlemsstater, havde til formål at vurdere virkningerne i praksis af artikel 6 og anvendelsen heraf for mindre detailforretninger, det indre markeds funktion og forbrugerbeskyttelsesniveauet overordnet set[1]. Denne tidligere undersøgelse sætter på nyttig vis fokus på en række aspekter, som bør gøres til genstand for en høring om direktivet.

Kommissionen agter at høre de interesserede parter om direktivets virkninger for det indre marked og det generelle forbrugerbeskyttelsesniveau. Bilaget indeholder en række af de spørgsmål, der vil skulle behandles i forbindelse med evalueringsprocessen. På grundlag af resultaterne af høringen vil Kommissionen - i lyset af udfaldet af den igangværende gennemgang af forbrugerlovgivningen - overveje, hvilke yderligere lovgivningsinitiativer der måtte være behov for på prisangivelsesområdet. Gennemgangen af direktivet om angivelse af priser er i tråd med de mål vedrørende bedre regulering, som Kommissionen arbejder hen imod for så vidt angår forenkling af de lovgivningsmæssige rammer.

2. DIREKTIVETS CENTRALE BESTEMMELSER

Hovedformålet med direktivet er at sikre, at salgsprisen og prisen pr. måleenhed angives for alle varer, der udbydes af forhandlere til forbrugere, for at forbedre forbrugeroplysningen og lette prissammenligninger. Salgsprisen skal angives på en sådan måde, at den ikke kan misforstås og er umiddelbart synlig og let læselig (artikel 4).

Direktivet finder kun anvendelse på varer/produkter. Direktivet indeholder ikke en definition af "varer"/"produkter", men betegnelsen kan under henvisning til anden gældende lovgivning[2]

---

[1] "Appraisal of Directive 98/6/EC on consumer protection in the indication of unit prices of products offered to consumers" (udarbejdet af EIM Business & Policy Research).

[2] F.eks. artikel 2 i Rådets direktiv 85/374/EØF om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar.

forstås som omfattende enhver løsøregenstand. Direktivet finder således ikke anvendelse på tjenesteydelser[3].

Kravet om angivelse af salgsprisen og prisen pr. måleenhed for alle varer, der udbydes af forhandlere til forbrugere, finder generel anvendelse. I henhold til direktivets artikel 3, stk. 2, kan medlemsstaterne dog dispensere fra dette generelle krav for varer, der leveres i forbindelse med en tjenesteydelse, for salg ved auktion samt for salg af kunstgenstande og antikviteter. Ved at give denne dispensation kan medlemsstaterne altså beslutte, at hverken salgsprisen eller prisen pr. måleenhed skal angives.

I henhold til artikel 3, stk. 3, er det ikke nødvendigt at angive salgsprisen for varer, der sælges i løs vægt, dvs. varer, der ikke er færdigpakket, og som afmåles i forbrugerens nærvær. Eftersom det for disse varer ikke er muligt at angive salgsprisen, før forbrugeren har oplyst, hvor meget af produktet han skal bruge, er det kun prisen pr. måleenhed, der skal angives.

I artikel 3, stk. 1, er det fastsat, at prisen pr. måleenhed ikke skal angives, når den er identisk med salgsprisen (dvs. når mængden af den pakkede vare svarer til en enkelt måleenhed). Medlemsstaterne kan desuden i henhold til artikel 5 fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for en vare, hvis en sådan angivelse som følge af varens art eller anvendelse ikke er nyttig eller vil kunne skabe forvirring.

Medlemsstaterne kan også i en overgangsperiode fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed, hvis dette krav ville medføre en uforholdsmæssig stor byrde for visse mindre detailforretninger som følge af antallet af udbudte varer, salgsarealets størrelse, salgsstedets art, særlige salgsforhold, hvor produktet ikke er direkte tilgængeligt for forbrugeren, eller visse forretningsformer, som f.eks. bestemte typer salg uden fast forretningssted (artikel 6). En sådan dispensation kan ikke gives for varer i løs vægt, der sælges i disse forretninger.

Endelig fastsættes det i direktivet, at medlemsstaterne - for at sikre gennemskueligheden i systemet, når euroen indføres (betragtning 13) - kan fastsætte en maksimal grænse for, hvor mange priser der skal angives (artikel 4).

Direktivets artikel 10 indeholder en minimumsharmoniseringsbestemmelse, som giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage eller opretholde forskrifter, der er mere gunstige for så vidt angår forbrugeroplysning og sammenligning af priser, under forudsætning af at de er forenelige med traktaten.

3. REGULERINGSMULIGHEDER

3.1. Det generelle krav og dets begrænsninger

Det generelle krav om angivelse af salgspris og pris pr. måleenhed kan i betydelig grad forbedre forbrugernes muligheder for at vurdere og sammenligne priser og træffe informerede købsbeslutninger baseret på enkle sammenligninger, hvilket virker befordrende på konkurrencen mellem virksomheder og varer. For visse varegrupper kan det imidlertid være umuligt eller meningsløst at angive salgspris og pris pr. måleenhed, fordi de pågældende

[3] I en lang række medlemsstater er tjenesteydelser dog også omfattet af gennemførelsesbestemmelserne, nemlig i Belgien, Tyskland, Luxembourg, Portugal, Tjekkiet, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet og Slovenien.

varers pris skal forhandles på plads, eller fordi varerne ikke uden videre kan sammenlignes med andre, tilsvarende varer. Af samme grund giver direktivet medlemsstaterne mulighed for ikke at lade det generelle krav i henhold til artikel 3, stk. 1, omfatte varer, der leveres i forbindelse med en tjenesteydelse (f.eks. prisen på shampoo, der bruges i en frisørsalon), salg ved auktion samt salg af kunstgenstande og antikviteter.

Kun Frankrig og Finland har besluttet ikke at gøre brug af muligheden for at fritage disse varer fra det generelle krav om angivelse af salgspris og pris pr. måleenhed. I Sverige er den lovhjemlede fritagelse begrænset til varer, der sælges ved auktion og efter lignende procedurer. I Ungarn er varer solgt ved auktion kun fritaget fra kravet om angivelse af salgspris og pris pr. måleenhed, når den auktionspris, der tages udgangspunkt i, er angivet i auktionsbekendtgørelsen. Belgien dispenserer for varer, der leveres i forbindelse med en tjenesteydelse, og varer solgt efter offentlige procedurer. I henhold til polsk lovgivning kan en vares pris være indeholdt i prisen på en tjenesteydelse: Dette betyder, at der ikke stilles krav om særskilt angivelse af salgspris og pris pr. måleenhed på varer, der leveres i forbindelse med en tjenesteydelse. I Luxembourg kan der kun dispenseres for kunstgenstande og antikviteter, hvis disse varer er forsynet med en tydelig påskrift, som gør det muligt at finde dem på en prisliste, som skal være synlig i forretningen og tilgængelig for forbrugerne. De øvrige medlemsstater udnytter dispensationsmuligheden fuldt ud.

3.2. Prisen pr. måleenhed - fritagelser

Det erkendes i direktivet, at angivelse af prisen pr. måleenhed for visse varers vedkommende ikke vil være nyttig eller vil kunne skabe forvirring, f.eks. når mængdeangivelsen er irrelevant for prissammenligningen, eller når forskellige varer markedsføres i en og samme emballage (betragtning 10). Artikel 5, stk. 1, giver derfor medlemsstaterne mulighed for at fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for disse varer.

Samtlige medlemsstater har fritaget visse varer fra kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed. I langt størstedelen af medlemsstaterne har man fastsat visse varegrupper, for hvilke det ikke er nødvendigt at angive prisen pr. måleenhed. Svensk lovgivning omfatter ikke en liste over varer, der er undtaget fra kravet, men giver mulighed for ikke at angive prisen pr. måleenhed, hvis en sådan angivelse som følge af varens art eller anvendelse kan formodes ikke at ville være nyttig eller vil kunne skabe forvirring. I maltesisk og polsk lovgivning opererer man ikke med lister over varegrupper, der er undtaget, men de kompetente myndigheder har beføjelser til at fravige det generelle krav om angivelse af prisen pr. måleenhed. Endelig er der som led i de gennemførelsesforanstaltninger, Cypern, Letland og Litauen har vedtaget, fastlagt korte, åbne lister med eksempler på varer, der ikke er omfattet af kravet.

Medlemsstaterne har lagt vidt forskellige kriterier til grund for deres beslutning om, hvilke varegrupper der er undtaget fra det generelle krav om angivelse af prisen pr. måleenhed. I de fleste nationale gennemførelsesbestemmelser fraviges kravet for varer, der består af et sortiment af forskellige vareartikler, der sælges i en og samme emballage, jf. det eksempel, der gives i direktivets præambel. Generelt vurderes det også, at det ikke er nødvendigt at angive prisen pr. måleenhed på varer, der markedsføres i mængder under visse tærskler (fra 5 g/5 ml i Cypern og Litauen til 100 g/100 ml i Luxembourg). Adskillige medlemsstater har valgt at undtage visse eller alle varer, der sælges fra vareautomater eller andre automater. I Det Forenede Kongerige og i Estland er færdigpakkede varer i standardmængder, der udbydes til salg fra vareautomater, undtaget fra kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed i henhold til den nationale lovgivning til gennemførelse af direktivets artikel 6.

I flere tilfælde omfatter listerne over varer, der er undtaget fra kravet, også varer, der sælges stykvis til umiddelbar fortæring (som f.eks. ispinde/isvafler), færdigretter i form af hele måltider, der indeholder flere forskellige varer, koncentrerede eller tørrede fødevarer, der skal tilsættes vand og/eller andre ingredienser inden fortæring, varer, der sælges pr. enhed, samt fødevarer, der sælges til nedsatte udsalgspriser, og hvis sidste salgsdato er nært forestående. Danmark, Finland, Estland og Slovakiet har udtrykkelig dispenseret fra kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for varer, der sælges stykvis, som ikke kan opdeles, uden at deres kvalitet eller karakter ændres, og for hvilke der ikke er krav om angivelse af nettoindhold.

Andre undtagelser er mere udspecificerede. F.eks. er ikke-færdigpakkede småbrød, kager og konditorvarer undtaget fra kravet ifølge dansk lovgivning, medens Estland dispenserer for chokoladefigurer og produkter af kinderæg-typen samt for tidlige friske grøntsager, køkkenurter, der sælges i potter, mundfriskere og tyggegummi. Finland har valgt at undtage chokoladeæg, sukkervarer til pynt og dekoration og bagværk og konditorvarer. I Nederlandene, Estland og Slovenien omfatter kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed ikke produkter, der anvendes til vinduesdekorationer. Polen dispenserer for blomster og planter, levende dyr, ikke-færdigpakkede fødevarer, der sælges stykvis, og varer, der normalt sælges i store mængder, samt varer, der udbydes til salg uden for forretningslokalet eller på særlige messer, og varer, hvis salgspris er på under 4 zloty. Grækenland fritager kosmetik, parfume og toiletartikler, i Tyskland er det drikkevarer og skrå, der er undtaget, og endelig har Spanien valgt at dispensere for vin og spiritus med beskyttet oprindelsesbetegnelse eller en typisk geografisk betegnelse.

3.3. Prisen pr. måleenhed - positivlister

Medlemsstaterne kan, for at gøre det lettere for forhandlerne og de kompetente myndigheder at anvende bestemmelserne, opstille en liste over nonfoodprodukter eller varegrupper, der fortsat er omfattet af kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed, jf. direktivets artikel 5, stk. 2.

Kun ganske få medlemsstater har benyttet sig af muligheden for at opstille en liste over nonfoodprodukter eller varegrupper, der fortsat altid er omfattet af kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed, jf. artikel 5, stk. 2. Frankrig, Belgien og Luxembourg har fastlagt omfattende positivlister over nonfoodprodukter. Danmark og Finland opererer med lister, der omfatter både fødevarer og nonfoodprodukter. I henhold til estisk lovgivning skal prisen pr. måleenhed angives som en stykpris for papirservietter og papirlommetørklæder, bleer, hygiejnebind, trusseindlæg og tamponer. Endelig omfatter østrigsk lovgivning ikke en liste over nonfoodprodukter, der stadig skal være forsynet med prisen pr. måleenhed, men de kompetente myndigheder har beføjelser til at beslutte, hvilke produkter der skal være tale om.

4. KRAV VEDRØRENDE VISNING AF PRISANGIVELSER

Det fremgår af direktivet, at salgsprisen og prisen pr. måleenhed skal angives på en sådan måde, at den ikke kan misforstås og er umiddelbart synlig og let læselig (artikel 4). Særlig vigtigt er det, at salgsprisen og prisen pr. måleenhed er varens endelige pris (for henholdsvis en måleenhed og en given mængde), inklusive moms og alle øvrige afgifter (artikel 2).

Alle medlemsstaterne har gennemført direktivets artikel 4 korrekt, og flere af landene har i deres nationale lovgivninger fastsat yderligere specifikke krav vedrørende prissætnings- og prisangivelsesmetoder. Danmark, Finland, Sverige og Frankrig opererer med en bestemmelse om, at en prisangivelse aldrig må skabe tvivl om, hvilken vare prisoplysningerne vedrører. I

Spanien er det et lovkrav, at salgsprisen og prisen pr. måleenhed er anbragt i samme synsfelt, medens de to angivelser i Grækenland skal have samme størrelse. I Luxembourg skal restauranter, barer og andre etablissementer, der serverer mad og drikkevarer, angive salgsprisen inklusive betjening.

Artikel 4 skal sikre forbrugerne ensartede og gennemskuelige oplysninger. Det erkendes i direktivet, at gennemskueligheden i det prisangivelsessystem, der er lagt til rette, vil kunne komme i fare i forbindelse med indførelse af euroen, fordi forbrugerne vil kunne opleve, at en vare er forsynet med flere forskellige prisskilte. Af denne grund giver artikel 4, stk. 1, medlemsstaterne mulighed for at fastsætte en maksimal grænse for, hvor mange priser der skal angives.

Kun ganske få medlemsstater indførte en maksimumsgrænse i henhold til artikel 4, stk. 1, nemlig Frankrig, Italien og Luxembourg. Landene anvendte kun disse grænser i den overgangsperiode, hvor de indførte euroen. Italien fritog specifikt mindre detailforretninger for kravet, og Luxembourg fastsatte en frist for, hvornår alle prisangivelser skulle være ændret fra angivelser i lokal valuta til angivelser i euro. Frankrig indførte et krav om, at salgsprisen skulle angives både i den nationale valuta og i euro, medens prisen pr. måleenhed indtil en nærmere fastsat dato skulle angives i national valuta og derefter i euro.

På nuværende tidspunkt har ingen af medlemsstaterne tilsyneladende fastsat en maksimal grænse for, hvor mange priser der skal angives; det kan dog ikke udelukkes, at nogle af de nye lande vil vedtage særlige bestemmelser om en sådan grænse, når de skal indføre euroen. Det er værd at bemærke, at Frankrig, Malta og Polen indførte regler om, at identiske varer, der sælges til samme pris og fremvises sammen, kan forsynes med én enkelt angivelse af salgsprisen og prisen pr. måleenhed. Disse regler gør det dog kun muligt - og altså ikke obligatorisk - at fastsætte en maksimumsgrænse for antallet af priser, der skal angives.

5. REKLAME

Kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed gælder også for reklamer, der nævner salgsprisen på varer, der er omfattet af direktivet, jf. artikel 3, stk. 4. Denne bestemmelse har ikke givet anledning til særlige gennemførelsesproblemer. Det skal dog nævnes, at Det Forenede Kongerige har valgt at fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for tv- og biografreklamer samt reklamering i mindre forretninger.

Ved artikel 3, stk. 4, fastsættes der reelt et specifikt krav vedrørende indholdet af reklamer for forbrugsvarer, og dette vil skulle koordineres med de generelle bestemmelser i direktiv 2005/29/EF vedrørende urimelig handelspraksis. I henhold til artikel 7, stk. 1, i dette direktiv betragtes en handelspraksis som vildledende, hvis den i sin faktuelle sammenhæng, idet der tages hensyn til alle elementer og forhold og begrænsningerne ved kommunikationsmediet, udelader væsentlige oplysninger, som gennemsnitsforbrugeren har behov for i den pågældende situation for at træffe en informeret transaktionsbeslutning, og derved foranlediger gennemsnitsforbrugeren eller kan forventes at foranledige denne til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville have truffet. I artikel 7, stk. 5, specificeres det, at oplysningskrav, der er fastlagt i fællesskabslovgivningen i forbindelse med kommerciel kommunikation, herunder reklame eller markedsføring, betragtes som væsentlige. I bilag II til direktivet vedrørende urimelig handelspraksis henvises der udtrykkeligt til artikel 3, stk. 4, i direktivet vedrørende angivelse af priser. Manglende angivelse af prisen pr.

måleenhed i reklamer for forbrugsvarer, der er omfattet af prisangivelsesdirektivet, vil derfor i sig selv være en overtrædelse af direktivet vedrørende urimelig handelspraksis.

Kommissionen er opmærksom på, at den manglende overensstemmelse mellem de nationale gennemførelsesforanstaltninger for så vidt angår anvendelsesområdet kan have til følge, at visse reklamer for nogle varegrupper vil være omfattet af kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed i nogle medlemsstater, men ikke i andre. Kommissionen agter at undersøge, om dette forhold kan formodes at være til hinder for de mål for markedsintegration og forbrugerbeskyttelse, der søges nået gennem fuldstændig harmonisering af EU-reglerne vedrørende urimelig handelspraksis.

6. MINDRE DETAILFORRETNINGER

Det erkendes i direktivet, at pligten til at angive prisen pr. måleenhed i nogle tilfælde kan medføre en uforholdsmæssig stor byrde for visse mindre detailforretninger som følge af antallet af udbudte varer, salgsarealets størrelse, salgsstedets art eller selve forretningsformen (f.eks. bestemte typer salg uden fast forretningssted). På denne baggrund giver artikel 6 medlemsstaterne mulighed for at fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for varer, der sælges i disse forretninger, bortset fra varer i løs vægt. Dispensationen kan kun gives i en overgangsperiode, som fastsættes af medlemsstaterne.

Flere medlemsstater har valgt at dispensere for mindre detailforretninger i overensstemmelse med direktivets artikel 6. Det er imidlertid ikke de samme kriterier, de forskellige nationale lovgivere har lagt til grund for valget af anvendelsesområde for denne dispensation. De fleste af medlemsstaterne tager udgangspunkt i det samlede salgsareal og har fastsat en grænse, under hvilken kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed ikke gælder. Disse mindstegrænser varierer fra 50 m^2 i Grækenland til 500 m^2 i Slovenien.

Nogle medlemsstater har valgt at fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for forretninger, hvor kunderne betjenes ved en disk (i modsætning til salgssteder med selvbetjening). Dette er tilfældet i blandt andet Nederlandene, Slovakiet og Grækenland (i sidstnævnte tilfælde dog kun for færdigpakkede føde- og drikkevarer). I Frankrig er det kun detailforretninger uden selvbetjening med et salgsareal på højst 120 m^2, der dispenseres for.

Østrig fritager enkeltmandsvirksomheder med op til ni ansatte og forhandlere, der opererer som virksomheder med op til 50 ansatte. I Nederlandene er også forhandlere med op til fem fuldtidsansatte fritaget fra kravet. I henhold til de irske gennemførelsesforanstaltninger fraviges kravet for forretningslokaler, hvori forhandleren ikke anvender udstyr til udskrivning af hyldeetiketter eller scanning på salgsstedet. I Nederlandene opererer man også med særlige dispensationer for varer, der udbydes til salg i faste kunders hjem, fra køretøjer, på gademarkeder eller i havne/på vandveje.

Forhandlere uden fast forretningssted er fritaget fra kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed i Østrig, Irland og Luxembourg. I Det Forenede Kongerige dispenseres der kun for forhandlere uden fast forretningssted, hvis disse udbyder brød i en nærmere fastsat mængde eller færdigpakkede varer i en standardmængde til salg. Estland giver denne dispensation for færdigpakkede varer i samme mængde eller med samme vægt, der udbydes eller sælges fra mobile salgssteder, kiosker eller gadestande.

Endelig dispenseres der ikke direkte i den maltesiske lovgivning, som til gengæld giver den kompetente administrative myndighed (styrelsen for forbrugeranliggender) beføjelser til at

fritage mindre detailforretninger eller andre kategorier af forhandlere fra kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed, hvis dette krav ville medføre en uforholdsmæssig stor omkostning, og til at fastsætte betingelserne for en sådan fritagelse.

Danmark, Finland, Sverige, Ungarn, Letland, Litauen og Polen har valgt ikke at indføre særlige regler for mindre detailforretninger. Belgien, Italien, Portugal og Spanien indførte i første omgang en ad hoc-ordning for mindre detailforretninger, men besluttede ikke at forlænge ordningen efter udløbet af den overgangsperiode, der var fastsat med henblik på indførelse af euroen. Cypern har for nylig fjernet dispensationsmuligheden med en lovændring.

I henhold til direktivet kan medlemsstaterne kun i en overgangsperiode fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for varer, der sælges i mindre detailforretninger. Tjekkiet er imidlertid den eneste medlemsstat, der i sin nationale lovgivning til gennemførelse af direktivet har fastsat en slutdato (1. maj 2014) for denne fravigelse. I græsk lovgivning er undtagelsens varighed fastsat med en henvisning til direktivet: Kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed fraviges således, indtil Fællesskabet i overensstemmelse med artikel 12 har taget dette spørgsmål op til fornyet overvejelse. I de tyske gennemførelsesforanstaltninger er det angivet, at undtagelsen er midlertidig, uden at det specificeres, hvor længe det vil være muligt at dispensere. De øvrige medlemsstater nævner tilsyneladende ikke, at dispensationen kun gives i en overgangsperiode, om end visse af landene udtrykkelig har angivet, at der ikke er tale om en permanent dispensation.

Kommissionen har i overensstemmelse med direktivets artikel 12 og dets præambel gennemført en undersøgelse til vurdering af direktivets virkninger, med særlig fokus på opfyldelsen af kravene vedrørende prisangivelser i mindre detailforretninger. Undersøgelsen afdækkede de potentielle problemer for mindre detailforretningers med at angive pris pr. måleenhed, som prissætningsudstyr og -metoder kan give anledning til. Især for mindre detailforretninger, der vælger manuelle prissætningssystemer frem for edb-systemer, vil arbejdet med at beregne, ændre og angive prisen pr. måleenhed kunne være forbundet med en ekstra byrde. Ny teknologi bringes på markedet med stor hast, men fordi de relevante systemer er dyre at anskaffe, forretningernes omsætning ofte ikke er stor nok til at dække udgifterne, og systemerne kan være komplicerede at anvende, vil de potentielle fordele ved denne udvikling normalt være uopnåelige for de mindste detailforretninger.

Imidlertid kunne det se ud til, at denne byrde ikke er overdrevent stor i forhold til den grad af forbrugerbeskyttelse, der søges opnået med direktivet. Kommissionens undersøgelse viser, at kun et stort mindretal (39 %) af de mindre detailforretninger i de femten gamle medlemsstater ser angivelse af prisen pr. måleenhed som en byrde for denne kategori af virksomheder. Størsteparten af de mindre detailforretninger i de femten gamle medlemsstater kan tilslutte sig, at alle detailforretninger skal angive prisen pr. måleenhed uanset forretningernes størrelse. Detailhandlere, der allerede angiver prisen pr. måleenhed, er mere opsat på at få gjort denne type angivelse obligatorisk for alle detailforretninger end virksomheder, der er fritaget fra kravet.

Kommissionen mener ikke, at det indsamlede materiale er fyldestgørende som grundlag for en eventuel ændring af direktivet. Først og fremmest måtte undersøgelsen baseres på en standarddefinition af mindre detailforretninger (0-20 ansatte), medens virkeligheden er, at definitionen af mindre detailforretninger i de forskellige medlemsstaters retssystemer varierer temmelig meget i dag, hvor der ikke er vedtaget en fælles definition på fællesskabsplan. For det andet omfattede undersøgelsen ikke de nye medlemsstater, hvor mindre detailforretninger

kan have særlige problemer (selvom fire af disse lande som nævnt ovenfor har valgt ikke at gøre brug af dispensationsmuligheden i artikel 6).

7. KONKLUSIONER

Direktivet har ikke givet anledning til større gennemførelsesproblemer i nogen af medlemsstaterne. Samtlige medlemsstater har gennemført direktivet - nogle dog efter den dato, der er fastsat i artikel 11, stk. 1, dvs. den 18. marts 2000. Kommissionens undersøgelse viser, at der er bred enighed om, at direktivet har bidraget til at forbedre beskyttelsen af forbrugernes økonomiske interesser, om end det er uklart, præcis hvor vidtrækkende virkningerne har været.

Direktivet giver medlemsstaterne en ganske betydelig skønsmargen ved fastsættelsen af deres gennemførelsesforanstaltninger. I flere artikler gives de nationale lovgivere flere forskellige reguleringsmuligheder. Som følge heraf er der for visse aspekters vedkommende betragtelige indbyrdes forskelle på de nationale love til gennemførelse af direktivet. Dette er dog ikke altid tilfældet: Hvad nogle af bestemmelserne angår, har det store flertal af medlemsstaterne valgt de samme normative løsninger i nationalt regi.

Det beskrevne råderum har betydet, at medlemsstaterne ikke i stor udstrækning har gjort brug af minimumsharmoniseringsbestemmelsen i artikel 10, som giver dem mulighed for at vedtage eller opretholde forskrifter, der er mere gunstige for så vidt angår forbrugeroplysning og sammenligning af priser end direktivets bestemmelser. I forbindelse med en eventuel ændring af direktivet vil Kommissionen derfor overveje, hvorvidt der er behov for at opretholde minimumsharmoniseringsbestemmelsen i artikel 10.

Med hensyn til muligheden for at fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for varer, hvis en sådan angivelse som følge af varernes art eller anvendelse ikke er nyttig, tegner kontrollen af gennemførelsen et meget uensartet billede: Medens nogle varegrupper er undtaget i de fleste medlemsstater, gives der nogle steder ganske specifikke dispensationer, som ikke alle umiddelbart kan begrundes under henvisning til artikel 5, stk. 1. Dette skaber en uheldig ulighed i forbrugerbeskyttelsesniveauet i Europa, som kan gøre det nødvendigt at udstikke mere specifikke retningslinjer for, hvilke varer eller varegrupper der kan omfattes af og/eller fritages fra kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed.

Endelig agter Kommissionen som nævnt ovenfor at høre de interesserede parter om anvendelsen af artikel 6 - med særlig fokus på virkningerne for mindre detailforretningers handelsvirksomhed. Kommissionen er navnlig interesseret i tilkendegivelser om, hvorvidt der fortsat er behov for den midlertidige undtagelse som fastsat i direktivet, og/eller hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at fastlægge en fælles europæisk definition af mindre detailforretninger i lovgivningen.

BILAG

HØRINGSSPØRGSMÅL

Spørgsmål A: Skal dispensationsmuligheden i artikel 3, stk. 2, opretholdes?

Løsningsmodel 1: Man kunne hævde, at angivelse af prisen pr. måleenhed for de varer, der er nævnt i artikel 3, stk. 2, ikke umiddelbart sætter forbrugerne i stand til at træffe informerede købsbeslutninger baseret på enkle sammenligninger. De fleste af medlemsstaterne har faktisk også valgt at udelukke disse varer fra de nationale gennemførelsesbestemmelsers anvendelsesområde. Frankrig og Finland, som ikke har gjort brug af denne mulighed, har fastlagt positivlister over varegrupper, der fortsat er omfattet af kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed. Som følge heraf vil det selv i disse lande normalt ikke være nødvendigt at angive prisen pr. måleenhed for de varer, der er nævnt i artikel 3, stk. 2. På denne baggrund kunne det være hensigtsmæssigt at udelukke disse produkter fra direktivets anvendelsesområde og fjerne dispensationsmuligheden.

Løsningsmodel 2: Man kunne også argumentere for, at der - eftersom det i henhold til artikel 5, stk. 1, står medlemsstaterne frit for at fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for varer, for hvilke en sådan angivelse ikke vil være nyttig - ikke er nogen grund til at udelukke disse varer fra direktivets anvendelsesområde. Artikel 3, stk. 2, ville helt blive ophævet, og medlemsstaterne ville i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, selv kunne bestemme, om prisen pr. måleenhed skal angives for disse varer.

Løsningsmodel 3: En helt tredje model ville være at bibeholde dispensationsmuligheden i dens nuværende form.

Spørgsmål B: For hvilke varer skal det være obligatorisk at angive prisen pr. måleenhed?

Løsningsmodel 1: Medlemsstaterne er ikke enige om, hvilke varer der bør være undtaget fra kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed, fordi en sådan angivelse som følge af varens art eller anvendelse ikke er nyttig eller vil kunne skabe forvirring. Selvom denne uenighed i et vist omfang kan tilskrives forskelligartede nationale særpræg, synes der helt klart at være behov for visse retningslinjer. Man kunne for eksempel i EU-regi vedtage en vejledende eller en udtømmende liste over varegrupper, for hvilke det ikke er nødvendigt at angive prisen pr. måleenhed. Opstilles der en sådan udtømmende liste, kunne artikel 5, stk. 1, ophæves.

Løsningsmodel 2: En alternativ løsning ville være at opstille en liste i EU-regi over varer eller varegrupper, der er omfattet af kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed. Med en sådan positivliste ville direktivets anvendelsesområde reelt blive defineret, så den retlige usikkerhed ville blive fjernet for både forbrugere og virksomheder. Efter vedtagelsen af en sådan liste kunne artikel 5 ophæves.

Løsningsmodel 3: En tredje mulighed ville være at fastlægge, hvilke kriterier medlemsstaterne skal anvende ved gennemførelsen af artikel 5, stk. 1. Dette ville indskrænke medlemsstaternes betydelige råderum, uden at artikel 5 ophæves.

<u>Spørgsmål C</u>: Skal der fortsat gælde særlige regler for reklame på dette område?

Løsningsmodel 1: Man kan argumentere for, at direktiv 2005/29/EF vedrørende urimelig handelspraksis over for forbrugerne sikrer disse tilstrækkelig beskyttelse mod reklamer, der kan vildlede dem med hensyn til prisen på varer. Hvis dette er tilfældet, kan artikel 3, stk. 4, ophæves. De kompetente nationale myndigheder ville i så fald skulle vurdere, hvorvidt reklamer, der nævner salgsprisen – men ikke prisen pr. måleenhed – på varer, der er omfattet af prisangivelsesdirektivet, kan formodes at ville påvirke gennemsnitsforbrugerens økonomiske adfærd og foranledige denne til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville have truffet.

Løsningsmodel 2: Hvis angivelsen af prisen pr. måleenhed i reklamer anses for altid at være af væsentlig betydning for at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, kunne artikel 3, stk. 4, ophæves, og en tilsvarende bestemmelse indføres i sortlisten over former for praksis, der altid betragtes som urimelig i henhold til direktiv 2005/29/EF. For at sikre en ensartet anvendelse af sortlisten ville der imidlertid skulle opstilles en "masterliste" over varer, for hvilke det altid vil blive betragtet som urimeligt at udelade prisen pr. måleenhed i reklamer.

<u>Spørgsmål D</u>: Skal dispensationen for mindre detailforretninger gøres permanent? Hvis ja, skal der så vedtages en fælles definition i EU-regi af "mindre detailforretning"? Og hvordan skulle definitionen lyde?

Løsningsmodel 1: I henhold til direktivet kan medlemsstaterne kun fravige kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for mindre detailforretninger i en begrænset periode, som fastsættes i den nationale lovgivning. Én løsning ville være helt at udelukke mindre detailforretninger fra direktivets anvendelsesområde. Denne model tager imidlertid udgangspunkt i en formodning om, at kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed for forbrugsvarer medfører en uforholdsmæssig stor byrde for denne type virksomheder. Indtil nu har Kommissionen ikke set beviser på, at dette er tilfældet: Både resultaterne af Kommissionens undersøgelse og det forhold, at mange af medlemsstaterne har valgt ikke at gøre brug af dispensationsmuligheden, synes at vise, at selvom førnævnte krav er forbundet med en ekstra byrde, er denne ikke uforholdsmæssig stor eller urimelig i forhold til målet. Hvis mindre detailforretninger skal udelukkes fra direktivets anvendelsesområde, kunne man fastlægge en præcis definition af denne type virksomhed i EU-regi for at sikre juridisk klarhed.

Løsningsmodel 2: Man kunne argumentere for, at kravet om angivelse af prisen pr. måleenhed ikke medfører en uforholdsmæssig stor byrde for mindre detailforretninger. Hvis dette er sandt, kunne dispensationsmuligheden i artikel 6 helt fjernes.

Løsningsmodel 3: Endelig kunne dispensationsmuligheden i artikel 6 udvides yderligere med en nærmere fastsat periode, så det bliver muligt på et senere tidspunkt at foretage en revurdering for at klarlægge, om teknologiske landvindinger har lettet den byrde, der for mindre detailforretninger er forbundet med at angive prisen pr. måleenhed. Også i dette scenario ville det kunne være nødvendigt at fastlægge, hvor længe det skulle være muligt at dispensere, samt hvilke virksomheder der skulle kunne dispenseres for.

<u>Spørgsmål E</u>: Skal minimumsharmoniseringsbestemmelsen fortsat gælde?

Løsningsmodel 1: Man kunne hævde, at eftersom medlemsstaterne kun i yderst begrænset omfang har benyttet sig af muligheden for at indføre eller opretholde strengere forbrugerbeskyttelsesregler på det område, der harmoniseres ved direktivet, burde betingelserne være til stede for at sætte kursen mod et fuldt harmoniseret prisangivelsessystem, så man opnår både et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og fuld markedsintegration.

Løsningsmodel 2: Hvis man ophævede bestemmelsen i artikel 10, ville medlemsstaternes råderum i forbindelse med gennemførelsen af direktivet blive reduceret. Dertil kommer, at Kommissionen ikke på nuværende tidspunkt ligger inde med entydig dokumentation for, at de nuværende forskelle mellem de nationale lovgivninger om angivelse af priser på forbrugsvarer skaber betydelige hindringer for det indre marked eller hæmmer handelen på tværs af grænserne.